

ORGANITZACIO ESCOLAR

PROFESSORS: Joaquin Gairín Sallán

Marina Tomás i Polch

A.- OBJECTIUS.

- a.- Aquesta Ciència de l'Educació intenta que l'especialista PLANIFIQUI en sentit ampli el conjunt d'actuacions necessàries per a aconseguir la major eficàcia educativa a qualsevol situació temporal i material. La direcció, tant pedagògica com tècnica, l'assessoria i l'orientació estaràn els grans temes que formen els continguts juntament amb l'anàlisi dels elements humans, materials, funcionals i de les seves relacions que fan possible l'objectiu.
- b.- La present matèria es centra en els aspectes més estructurals de les organitzacions deixant per a l'assignatura d'Organització d'Institucions d'Educació no formal l'estudi en profunditat dels aspectes relacionats amb la cultura organitzativa i amb l'operativa de funcionament. Per últim, el seu contingut es completa en l'assignatura de Tècniques de Direcció, que recull l'estudi de modalitats d'intervenció en l'àmbit dels recursos humans.

B.- TEMARI.

I.- FONAMENTACIO.

1.- L'Escola com a objecte d'estudi

- 1.1. L'escola com a subsistema dels sistema educatiu i escolar
- 1.2. Aproximació al concepte d'escola.
- 1.3. L'escola com a organització.

2.- L'estudi de les organitzacions.

- 2.1. L'organització del treball.
- 2.2. Funcions de l'activitat organitzativa.
- 2.3. El caràcter diferencial de les organitzacions.

3.- L'organització escolar.

- 3.1. L'organització escolar com a ciència, tecnologia i pràctica.
- 3.2. L'organització escolar i altres àmbits d'estudi.
- 3.3. Desenvolupament de l'organització escolar.

4.- Paradigmes en el camp de l'organització escolar.

- 4.1. Els paradigmes conceptuals de la realitat i l'organització escolar.
- 4.2. Implicació dels paradigmes en l'organització dels centres docents.
- 4.3. Alguns models comprensius de la realitat organitzativa escolar.

II.- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIO

5.- Objectius institucionals escolars.

- 5.1. Objectius respecte als alumnes i altres participants.
- 5.2. Objectius en relació a l'entorn.
- 5.3. Objectius institucionals segons tipologia.

6.- L'estructuració vertical dels recursos humans.

6.1. Principis de base.

6.2. La direcció.

6.3. La participació.

7.- L'estructuració horitzontal dels recursos humans.

7.1. Principis de base.

7.2. Organització del professorat. Modalitats tradicionals i singulars.

7.3. Organització de l'alumnat. Modalitats tradicionals i singulars.

7.4. Organització d'altres membres de la comunitat escolar.

8.- L'estructuració staff dels recursos humans.

8.1. Principis de base

8.2. Els departaments i els equips educatius.

8.3. L'administració.

8.4. Els serveis de recolzament escolar.

9.- L'estructuració dels recursos materials.

9.1. L'espai escolar.

9.2. El mobiliari escolar.

9.3. El material escolar.

9.4. La seguretat als centres docents.

10.- L'estructuració dels recursos funcionals.

10.1. Principis de base.

10.2. La temporalització.

10.3. El pressupost.

10.4. Agrupament i organització de recursos.

III.- **SUBSISTEMA OPERATIU**

11.- Plantejaments institucionals a curt i llarg termini.

11.1. El projecte educatiu de centre.

11.2. El projecte curricular de centre.

11.3. El reglament de règim intern.

12.- Plantejaments institucionals a curt termini.

12.1. Principis de base.

12.2. Plans de centre.

12.3. La memòria.

IV.- **SUBSISTEMA D'AVALUACIÓ I INNOVACIÓ**

14.- L'avaluació de centres.

14.1. Problemàtica de l'avaluació institucional.

14.2. Avaluació general i analítica de centres.

14.3. Instruments d'avaluació.

15.- El canvi educatiu.

- 15.1. El canvi en les organitzacions.
- 15.2. Innovacions organitzatives.
- 15.3. L'avaluació de programes de canvi.

V.- ASPECTES DIFERENCIALS

16.- Aspectes diferencials de l'organització d'institucions d'educació formal (I).

- 16.1. Centres d'educació infantil.
- 16.2. Centres d'educació primària.
- 16.3. Centres d'educació secundària.
- 16.4. Centres d'ensenyaments universitaris.
- 16.5. Altres centres.

17.- Aspectes diferencials de l'organització d'institucions d'educació formal (II).

- 17.1. Escoles rurals, urbanes i suburbanes.
- 17.2. Escoles públiques i privades.
- 17.3. Altres centres.

C.- METODOLOGIA.

- a.- Els fonaments teòrics seran aplicats a les diferents realitats mitjançant l'estudi de casos.
- b.- La realització de pràctiques obligatòries en centres docents, per un període mínim de vint dies, permetrà abordar l'estudi de solucions als diversos problemes que l'Organització de Centres planteja.

D.- AVALUACIO.

- a.- Constarà de dues proves, la realització d'una memòria sobre les pràctiques i l'elaboració d'un projecte o estudi sobre l'Organització d'un Centre Educatiu.
- b.- Voluntariament, es podran realitzar treballs escrits de caràcter especulatiu o pràctic, tenint els alumnes la possibilitat d'incorporar-se a les tasques d'investigació que aquesta matèria estigui realitzant.

E.- BIBLIOGRAFIA BASICA.

- ANTUNEZ, S. i GAIRIN, J.: Organització de Centres. Ed. Graó. Barcelona. 1988.
- EDUCAR N° 6: Secció de Ciències de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra. 1984.
- FABER, Ch. i SHEARRON, G.: Administración escolar. Ed. Paraninfo. Madrid. 1974.
- GOMEZ DACAL, G.: El centro escolar. Ed. Escuela española. Madrid. 1980.
- MARTIN MORENO, Q. (ED.): Cuestiones sobre la organización del entorno del aprendizaje. U.N.E.D. Madrid. 1987.
- MORENO, J. M.: Organización de centros de enseñanza. Ed. Luis Vives. Zaragoza. 1978.

- ROTGER AMENGUAL, B.: Direcciones escolares. El director como técnico, como líder y como ejecutivo. Ed. Escuela Española. Madrid. 1982.
- VARIOS: Organización Escolar. Ed. Anaya. Madrid. 1985.

E.- BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA.

- ADER, J.: La escuela de opciones múltiples: sus incidencias sobre las construcciones escolares. Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia.. Madrid. 1977.
- ALEMANY, M. C. i otros: Qualitat de costos de l'E.G.B. a Catalunya. Publicacions de la Fundació Jaume Bofill. Barcelona. 1983.
- ALVAREZ, Z. M.: El equipo directivo. Recursos de gestión. Ed. Popular. Madrid.
- ANTUNEZ, S.: El proyecto de centre. Ed. Graó. Barcelona. 1987.
- ARRIBAS, C.: La renovación y gestión educativas. Ed. S. M. Madrid. 1983.
- BOIX, M. i GARCIA SUAREZ, J. A.: La L.O.D.E. Anàlisi i comentaris des de Catalunya. Ed. P.P.U. Barcelona. 1985.
- CARRASCOSA, M.: Las asociaciones de padres de alumnos. Ed. Cincel. Madrid. 1979.
- CASADO TARANCON, A.: Evaluación del profesorado. Revista "Comunidad Educativa". nº 59, Junio. Madrid. 1976.
- ESCUADERO, T.: ¿Se pueden evaluar los centros y los profesores? I.C.E. Universidad de Zaragoza. 1980.
- FERRANDEZ, A.: La enseñanza individualizada. Ed. CEAC. Barcelona. 1983.
- FILHO, L.: Organización y administración escolar. Ed. Kapelusz. Buenos Aires. 1974.
- FRANCH, J. i PELACH, J.: Construir un projecte d'escola. Ed. Euno. Vic. 1986.
- FRIEDEMANN, W.: Proyecto y planificación. Construcciones para la infancia. Ed. Gustavo Gili. Barcelona. 1977.
- GAIRIN, J.: "Elements i tècniques d'organització", "Plà de Centre", "La Prefectura d'estudis". Unitats didàctiques del Curs Experimental per a directors de Centres Públics. Generalitat de Catalunya. 1986.
- GAIRIN, J.: "Organización escolar e innovación educativa" Curso sobre Estrategias de innovación didáctica. UNED. Madrid. 1988
- GARCIA HOZ, V.: Organización y dirección de centros educativos. Ed. Cincel. Madrid. 1975.
- GARCIA SUAREZ, J. A.: Desarrollo legislativo de la L.O.D.E. en el Estado de las Autonomías. Ed. P.P.U. Barcelona. 1986.
- GARRIDO, P. i d'altres: Guía práctica de organización y dirección de centros docentes. Ed. Escuela Española. Madrid. 1987.
- GENERALITAT DE CATALUNYA: Curs experimental de directors de Centres Públics. Departament d'Ensenyament. 1986.
- GOODLAND, J. i ANDERSON, R. M.: La escuela sin grados. Organización y funcionamiento. Ed. El Ateneo. Barcelona. 1976.
- HERNANDEZ RUIZ, S. i d'altres: Organización escolar. Ed. Uthea. México. 1969.
- I.C.E.: La gestió de Centres de Batxillerat. Universidad Autónoma de Barcelona. 1985.
- ISAACS, D.: Cómo mejorar la dirección de los centros educativos. Ed. Eunsa. Pamplona. 1974.
- ISAACS, D.: Cómo evaluar los centros educativos. Ed. Eunsa. Pamplona. 1977.
- JENSON, T.: Principios de administración escolar. Ed. Troquel. Buenos Aires. 1968.
- LAZARO, E.: La dirección del centro escolar público. Servicio de Publicaciones. Ministerio de Educación y Ciencia. 1982.

- LEMUS, L. A.: Administración y dirección de centros educativos. Ed. Kapelusz. Buenos Aires. 1975
- LOPEZ, J. A. i d'altres: El proyecto educativo del maestro en la práctica. Ed. Onda. Barcelona. 1986.
- LOPEZ, J. A.: El funcionament de la escola pública a Catalunya. Ed. Rosa Sensat - Ed. 62. Barcelona. 1986.
- LLANO, C.: Análisis de la acción directiva. Ed. Limusa. México. 1979.
- MARTINEZ, A. i GONZALEZ, C.: Lecturas para organizaciones educativas. Ed. Promolibro. Valencia. 1984.
- MASCORT, E.: Tecnología de la organización educativa. Dirección y gestión de centros. Ed. Oikos-Tau. Vilassar de Mar. 1987.
- MILLER, R.: La escuela no graduada. Ed. El Ateneo. Barcelona. 1976.
- MORATINOS, J.: La escuela de padres. Educación familiar y escuela de padres. Ed. Narcea. Madrid.
- O.C.D.E.: Organización creativa en el ámbito escolar. Ed. Anaya. Salamanca.
- O.I.T.: Introducción a las condiciones y medio ambiente de trabajo. Ginebra. 1987.
- OLIVEROS, F. i ISAACS, D.: Dirección y organización de centros educativos. Ed. Eunsa. Pamplona. 1970.
- ORDEN DE LA, A.: Hacia nuevas estructuras escolares. Ed. Magisterio Español. Madrid. 1969.
- OWENS, R. G.: La escuela como organización. Ed. Santillana. Madrid. 1979.
- POL, E. i d'altres: Hombre-entorno, aspectos cualitativos. Ediciones de la Universidad de Barcelona. 1984.
- PUELLES, M. i d'altres: Elementos de administración educativa. Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia.
- POSTER, C.: Dirección y gestión de centros educativos. Ed. Anaya. Madrid. 1981.
- RODRIGUEZ, L.: El tiempo en la empresa educativa. Universidad de Pamplona. 1969.
- ROTGER AMENGUAL, B.: La escuela hoy. Ed. Escuela Española. Madrid. 1983.
- SANCHEZ DE HORCAJO, Y. J.: La gestión participativa en la enseñanza. Ed. Narcea. Madrid. 1977.
- UNESCO: Edificios y locales para uso escolar y comunitario. Estudios y documentos nº 26. París. 1978.
- VALLES ARANDIGA, A.: El gabinete psicopedagógico en un colegio de E.G.B. Ed. Escuela Española. Madrid. 1984.
- VARIOS: Arquitectura escolar. REVISTA DE EDUCACION. Servicio de Publicaciones del M.E.C.. Madrid. nº 233-234. Julio-Octubre. 1974.
- VARIOS: La classe per racons com a organització de la interacció educativa al cicle inicial. I.C.E. de la Universidad de Barcelona. Barcelona. 1985.
- VARIOS: Organización y dirección de centros educativos. U.N.E.D. Madrid. 1979.
- VIDORRETA, C.: Cómo organizar un centro de recursos colegiales. Ed. Anaya, Salamanca.
- VILLALTA, M. i d'altres: Los padres en la escuela. Ed. Laia. Barcelona. 1987.
- WARWICK, D.: Team Teaching. Ed. Narcea. Madrid. 1972.